

Convenant Duurzame Kleding en Textiel

Jaarrapportage 2016/2017

Index

Voorwoord

Voor een klein land heeft Nederland veel ambitie. De Nederlandse textielmarkt omvat slechts 1 procent van de wereldmarkt. Zo'n 65 Nederlandse bedrijven zetten zich samen met vakbonden, maatschappelijke organisaties en de overheid in om de internationale keten te verduurzamen. In juli 2016 is dat vastgelegd in het Convenant Duurzame Kleding en Textiel.

Inmiddels zijn we anderhalf jaar verder en brengen we onze eerste jaarrapportage uit. Met gepaste trots, omdat het convenant tot een unieke samenwerking heeft geleid. Maar ook met een zekere bescheidenheid. We beseffen dat de behaalde resultaten mooi zijn, maar meer tijd en meer samenwerking is nodig om de wereldwijde textielsector te veranderen. In Nederland en internationaal. Daar willen we met dit convenant aan bijdragen.

Een van de resultaten van het afgelopen jaar is een productielocatielijst die inzichtelijk maakt waar bedrijven hun producten vandaan halen. Ook is er een duurzame materialengids verschenen. Er zijn trainingen georganiseerd, oplossingen besproken en vele gesprekken gevoerd tussen de convenantpartners en met vakbondsleiders uit productielanden. Bovendien hebben alle bedrijven een plan van aanpak gemaakt voor de risico's die zij in hun keten hebben geïdentificeerd. Verschillende bedrijven hebben op basis daarvan al acties ondernomen, zoals uit de voorbeeldverhalen in deze rapportage blijkt.

In het buitenland wordt nauwlettend gevolgd hoe wij in Nederland vorm geven aan *due diligence* (mvo-risicomanagement) en hoe wij tot verbeteringen komen. Organisaties als de VN, de OESO en organisaties binnen de EU kijken hoe wij dit proces hebben ingericht. Andere landen, zoals Frankrijk en Duitsland, hebben ons uitgenodigd de aanpak te komen toelichten.

Wij zijn ervan overtuigd dat de veranderingen die in de afgelopen anderhalf jaar op gang zijn gekomen, niet te stuiten zijn. Steeds meer bedrijven sluiten zich aan bij het convenant en ook het aantal steunbetuigers groeit.

Volgens ons is dit de juiste weg om de problemen in de sector fundamenteel aan te pakken. Het lukt alleen als we het gezamenlijk doen: maatschappelijke organisaties, vakbonden, bedrijven en de overheid. In Nederland en met partners in de productielanden.

Het Convenant Duurzame Kleding en Textiel is ambitieus van start gegaan. We staan inmiddels stevig met beide benen op de grond. Er is al veel gebeurd, maar er staat ons ook nog heel veel te doen. Door internationale samenwerking te zoeken en aan bewustwording en oplossingen te werken, kan de invloed van Nederland veel groter zijn dan onze inkoopkracht. Iedereen die hieraan wil bijdragen, nodig ik van harte uit om met ons op pad te gaan.

Pierre Hupperts,
voorzitter Convenant Duurzame Kleding en Textiel

Komend jaar **Verder doorpakken**

De resultaten van dit eerste jaar zijn in deze jaarrapportage terug te lezen.

Dit eerste jaar hebben deelnemende bedrijven voor het eerst hun plannen van aanpak ingediend. Het secretariaat heeft de plannen van aanpak beoordeeld en met de bedrijven besproken. Deze vormen een nulmeting van dit convenant. Lees hier meer over de analyse van de [plannen van aanpak](#). Het komende jaar gaan we een vast beoordelingskader opstellen, waarlangs het secretariaat van het convenant de plannen van aanpak legt. Het doel hiervan is tweeledig. Het biedt bedrijven handvatten hun due diligence beter in te richten. Daarnaast biedt het kader het secretariaat de mogelijkheid om de inspanningen van bedrijven in het verduurzamen van de keten beter te beoordelen. In juni moeten de plannen van aanpak weer ingediend worden. Ook publiceren we dan een update van de geaggregeerde productielocatielijst.

Het komende jaar gaan we investeren in het versterken en structureren van de [samenwerking](#). Samenwerking is nodig om dit convenant tot een succes te maken. Zowel tussen partijen en bedrijven, als tussen bedrijven onderling. Bedrijven kunnen met elkaar leren in dit proces. Om de doelstellingen te halen (50% van de markt in 2018), zetten we het komend jaar meer in op het aantrekken van meer deelnemers aan het convenant. Ook internationaal gaan we de komende tijd meer investeren in de samenwerking, op Europees niveau, en bilateraal met andere landen.

**Resultaten
in cijfers**

**Duurzaam inkoopbeleid
Rijksoverheid**

IMVO
Jaarrapportage
Convenant
Duurzame Kleding en Textiel
2016/2017

**Lancering klachten- en
geschillencommissie**

**Resultaten
eerste jaar**

**Trainingen en
workshops**

**Inzicht in de
productielocatielijst**

**Presentatie duurzame
materialengids**

**Analyse plannen
van aanpak**

Resultaten eerste jaar

Wat is er in het eerste jaar gebeurd?

Het Convenant Duurzame Kleding en Textiel is het eerste in een serie convenanten op het gebied van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO). Doel is om risico's op schending van mensenrechten, schade aan milieu en dierenwelzijn in de keten van een sector daadwerkelijk aan te pakken. Wat is er in de eerste anderhalf jaar gebeurd?

De sector kleding en textiel is zich al langere tijd bewust van misstanden in de productieketen. Het instorten van kledingfabriek Rana Plaza in Bangladesh in april 2013, waarbij 1100 mensen omkwamen, verhoogde de urgentie dat veel meer actie hard nodig is. Wereldwijd werden tal van initiatieven genomen en versterkt. In Nederland waren de branche, maatschappelijke organisaties, vakbonden en de overheid al eerder bezig een samenwerking op te zetten, vanuit de overtuiging dat dit de meest effectieve manier is om problemen in de keten écht aan te pakken.

Het Convenant Duurzame Kleding en Textiel, ondertekend op 4 juli 2016, maakte dat een stuk concreter. Het benoemt negen thema's op het gebied van IMVO die prioritaire aandacht verdienen, waaronder discriminatie en gender, kinderarbeid, vrijheid van vereniging, leefbaar loon, veiligheid en gezondheid werkplek.

De bedrijven die het convenant ondertekenden, hebben hun eerste plannen van aanpak ingediend. Daarin inventariseren zij wat risico's in hun productie- en toeleveringsketen zijn en hoe ze die aanpakken. Dit plan dienen zij jaarlijks opnieuw in, waarbij ze ook nieuwe schakels in hun keten in kaart brengen. In de termen van het convenant heet dit *due diligence* (mvo-*risicomangement*).

Andere resultaten van het convenant zijn onder meer de productielocatielijst, een duurzame materialengids, een klachten- en geschillencommissie, workshops en trainingen. Op deze pagina lichten we de resultaten toe van deze eerste periode.

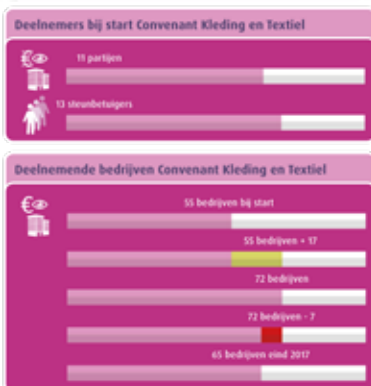

Resultaten eerste jaar

IMVO
 Jaarrapportage
 Convenant
 Duurzame Kleding en Textiel
 2016/2017

Resultaten in cijfers

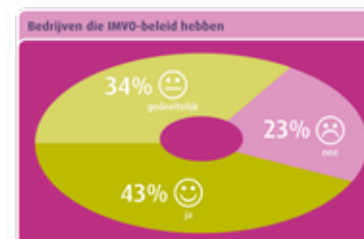
Ontwikkeling in convenantpartijen, deelnemende bedrijven en steunbetuigers

Reden afvallen bedrijven: Faillissement en/of besloten om het bedrijf te stoppen einde 2017

Klik [hier](#) voor een volledig overzicht van alle deelnemers en datum van ondertekening

Bedrijven die in hun zelf-evaluatie hebben aangegeven een IMVO-beleid hebben (in %)

In hoeverre komen thema's terug in de zelfevaluatie van bedrijven? (in%)

In hoeverre hebben bedrijven in hun zelfevaluatie aangegeven beleid te hebben op de volgende thema's. Voor bedrijven zijn sommige thema's niet relevant. Bijvoorbeeld als een bedrijf geen dierlijke materialen verkoopt, dan is het logisch dat zij daar geen beleid op hebben.

Inzicht in de productielocatielijst

In het kader van due diligence hebben bedrijven de taak om hun productie- en toeleveranciersketen in kaart te brengen. Dat is noodzakelijk om mogelijke risico's in die keten te kunnen inventariseren. Op 4 juli 2017 is de eerste versie van de geaggregeerde productielijst gepresenteerd. Op de lijst staan 2802 productielocaties. De deelnemende bedrijven moesten hiervoor gegevens aanleveren. De productielocatielijst wordt jaarlijks geactualiseerd.

Waar wordt wat gemaakt?

In totaal hebben 59 bedrijven productielocaties ingeleverd. Een paar bedrijven waren die later getekend hebben, hebben dit eerste jaar hun locaties al vrijgegeven aan het convenant. Drie bedrijven konden door bedrijfsomstandigheden, zoals faillissement, niet aan deze verplichting voldoen.

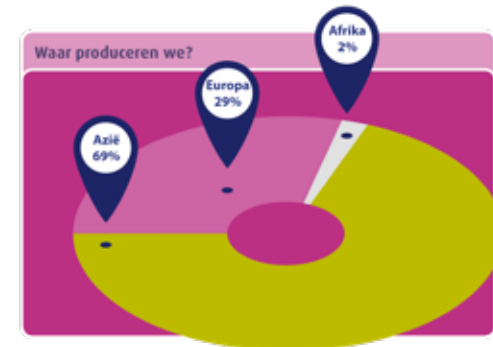
Een aantal bedrijven had de productielocaties in de eerste schakel al volledig in kaart, voor een deel van de bedrijven was dit een grote inspanning. Voor sommige bedrijven is dit nog een uitdaging. Bedrijfsprocessen moeten zodanig worden ingericht dat ze per order weten waar de producten worden gemaakt. Dit vraagt bijvoorbeeld om een investering in ICT of nieuwe werkafspraken met agenten of producenten om de gegevens te mogen publiceren.

Bekijk [hier](#) de productielocatielijst

Cijfers Productielocaties Aantal productielocaties

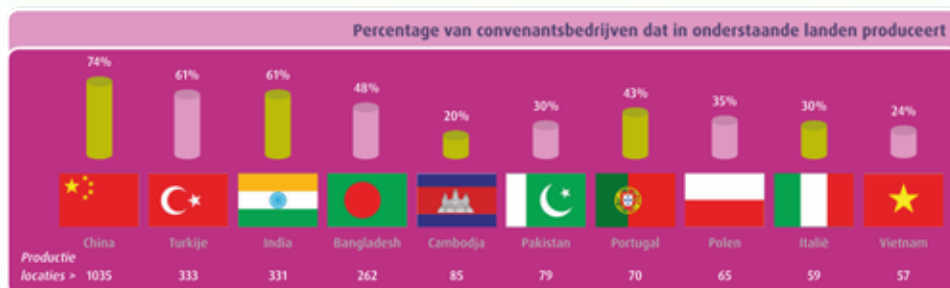
Waar produceren we?

Resultaten eerste jaar

Top 10 productielocaties: In welke landen produceren deelnemers het meest?

De onderste rij geeft aan hoeveel productielocaties er in de top 10 van de productielanden zijn opgenomen in de geaggregeerde lijst. De staven geven aan welk percentage van de deelnemende bedrijven in het betreffende land produceert.

Transparantie is een middel

De productielocatielijst is samengesteld uit alle nu bekende productielocaties van de bedrijven die deelnemen aan het convenant. Bedrijven hebben inzicht nodig in de productielocaties om een risicoanalyse te kunnen maken en problemen aan te pakken. In de openbare lijst is geen link gelegd tussen de locaties en de individuele deelnemers aan het convenant. Dit is het resultaat van onderhandelingen tussen de partijen. Het secretariaat heeft dit inzicht wel en zij kan elk bedrijf aan elke locatie koppelen.

Vergelijkbare initiatieven wereldwijd, zoals het Bangladesh Akkoord, werken ook met een geaggregeerde productielocatielijst. Sommige bedrijven publiceren zelf ook een eigen lijst met productielocaties, zoals G-Star en C&A.

De lijst zorgt voor acties 'on the ground'

Sinds de publicatie van de lijst is het zes keer voorgekomen dat maatschappelijke organisaties misstanden op één van de productielocaties hebben aangekaart. Het secretariaat koppelt de maatschappelijke organisaties en betreffende bedrijven aan elkaar na zo'n melding. Bedrijven en organisaties zijn om tafel gegaan om te onderzoeken hoe de problemen kunnen worden opgelost. Lees hier meer over die [samenwerking](#).

Analyse plannen van aanpak

Het doel van het convenant is dat partijen samenwerken om risico's op schending van mensenrechten, schade aan milieu en dierenleed in de keten aan te pakken. Voorwaarde is dat bedrijven inzicht hebben in risico's die zich voordoen in hun productieketen of bij het produceren van merken die zij verkopen (zogenoemde derde merken). Dit jaar hebben 58 bedrijven hun eerste plan van aanpak ingeleverd. Deze plannen zijn door het secretariaat geanalyseerd en met het betrokken bedrijf besproken. Eén bedrijf kon door faillissement geen plan van aanpak meer leveren.

Beoordeling plannen van aanpak

Het is lastig een rode draad te lezen uit de plannen van aanpak, daarvoor zijn de verschillen tussen de bedrijven te groot. Sommige bedrijven zijn al jaren bezig met IMVO en doen nu aanpassingen om nog beter vanuit het due diligence-concept van de OESO te handelen. Andere bedrijven hadden voor aansluiting bij het convenant nog geen IMVO-beleid en zijn door aansluiting bij het convenant in beweging gekomen.

Over het algemeen zien we wel dat de bedrijven die net met IMVO beginnen, in het eerste jaar de focus hadden op het krijgen van inzicht in hun keten, het organiseren van draagvlak voor verandering binnen de eigen organisatie en het opstellen van beleid. Dat proces is veelal nog niet af en moet de komende jaren verder vorm krijgen in vervolgpunten van aanpak.

Bedrijven die al verder in het proces zitten, richten zich meer op het inventariseren, prioriteren en aanpakken van de risico's in hun keten. Een belangrijk element dat bij veel bedrijven terugkwam in de beoordelingsgesprekken waren effecten van de eigen inkooppraktijken. Ook is met veel bedrijven gesproken over het belang van het aangaan van gesprekken met leveranciers over IMVO en het betrekken van stakeholders in het proces.

In de beoordelingsgesprekken benadrukte het secretariaat het belang van het inrichten van systemen waar verzameling van specifieke gegevens structureel kan bijdragen aan due diligence. Zo helpt het om op ordemiveau inzicht te krijgen in waar de productie precies plaatsvindt, zodat bedrijven vooraf een afweging maken waar de order te plaatsen en welke maatregelen getroffen moeten worden om risico's te verminderen.

Ook is bij een relatief groot aantal bedrijven het advies gegeven om goed te kijken naar de beschikbare middelen om invulling te kunnen geven aan de verplichtingen van het convenant.

Het secretariaat heeft ook geadviseerd over aansluiting bij initiatieven als het Bangladesh Accord en het Pakistan Buyers Forum. Audits dienen vooral als tools om verbeteringen te bewerkstelligen. De nadruk moet bij audits komen te liggen op het vervolg via 'corrective action plans' en het opvolgen van de resultaten daarvan.

Resultaten eerste jaar

Het secretariaat heeft bedrijven geadviseerd om in een volgende versie niet alleen te motiveren welke acties ondernomen gaan worden, maar ook (beter) te motiveren welke acties niet ondernomen worden en waarom niet. Ook dat hoort bij due diligence.

Bedrijven verschillen onderling ook in hun communicatie over hun inspanningen op het gebied van IMVO. Het due diligence-kader van de OESO Richtlijnen voor bedrijven kan daarbij helpen.

Het resultaat na deze eerste plannen van aanpak van de bedrijven voor dit convenant is een soort nulmeting, waarin bedrijven omschrijven hoe hun productieketen in elkaar zit, wat de risico's zijn die ze daarbij tegenkomen en welke risico's prioriteit krijgen in hun aanpak. Bekijk hier [cijfers](#) over de plannen van aanpak.

Resultaten eerste jaar

Lancering klachten- en geschillencommissie

In de zomer van 2017 is een onafhankelijke klachten- en geschillencommissie gestart. Benadeelden kunnen met hun klacht bij de commissie terecht. Zij kunnen dit individueel doen of zich laten vertegenwoordigen door een organisatie die namens hen optreedt. Arbeiders op productielocaties kunnen bijvoorbeeld een klacht indienen over leefbaar loon, kinderarbeid of milieuschade. Daarnaast richt de commissie zich op het oplossen van eventuele problemen (geschillen) tussen bedrijven en het secretariaat of tussen partijen bij het

convenant. De commissie heeft de bevoegdheid bindende uitspraken te doen. Het bindende karakter van deze commissie is wereldwijd uniek.

De onafhankelijke klachten- en geschillencommissie wordt actief als partijen een kwestie onderling niet kunnen oplossen. Dit is vooralsnog niet voorgekomen. De commissie heeft een [procedurereglement](#).

Lees [hier](#) meer over de klachten- en geschillencommissie

Lancering klachten- en geschillencommissie

"Ik verwacht dat het onafhankelijke bindende geschilbeslechtsmechanisme een belangrijke rol gaat spelen bij het invullen van het convenant en de daaraan ten grondslag liggende richtlijnen en principes: United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights, OECD Guidelines for Multinational Enterprises en de OECD Guidance in the Apparel and Footwear Sector. In de uitspraken wordt duidelijk gemaakt wat op grond van het convenant in de praktijk in specifieke omstandigheden van bedrijven, ten opzichte van een specifieke leverancier in een supply chain, kan worden verwacht. Uitspraken van de klachtencommissie kunnen daarmee bijdragen aan de concrete invulling van het kledingconvenant."

Martijn Scheltema, onafhankelijk voorzitter klachten- en geschillencommissie

Trainingen en workshops

In het afgelopen jaar heeft het secretariaat een aantal trainingen/ workshops georganiseerd voor de convenantpartijen en deelnemers, zoals:

- due diligence
- leefbaar loon
- vrijheid van vakvereniging

Naast deze trainingen en workshop zijn ook door individuele partijen bijeenkomsten georganiseerd.

Training due diligence

De training was bestemd voor alle convenantpartijen die zich in due diligence willen verdiepen. De focus lag op de eerste stap in het due diligence-proces: het in kaart brengen van de productieketen. Bedrijven moeten weten waar en op welke manier hun producten worden gemaakt. Om dit te oefenen, werd in groepen met vertegenwoordigers van de verschillende partijen gesproken over de herkomst van kledingstukken die op tafel lagen, zoals een leren jas uit Pakistan en een geborduurd shirt uit Turkije. In de gesprekken over die kledingstukken kregen bedrijven handvatten om due diligence in praktijk te brengen en om de grootste risico's te prioriteren, omdat niet alles tegelijk kan worden aangepakt.

Workshop leefbaar loon

Deze workshop werd samen met de Fair Wear Foundation georganiseerd. Deze organisatie is steunbetuiger van het convenant. In de workshop werd uitleg gegeven over het

berekenen van de loonkloof tussen het huidige loon en het beoogde leefbaar loon, op basis van benchmarks voor leefbaar loon. De Fair Wear Foundation legde uit hoe een leefbaar loon kan worden verwerkt in de prijs van een product. Bedrijven werden getraind in het aan de orde stellen van leefbaar loon bij de producent en kregen inzicht in de mogelijkheden om hun invloed op fabrieksniveau te vergroten. Ze leerden dat de sociale dialoog tussen vakbond en werkgever vergezeld moet gaan van een dialoog over inkooppraktijken. Verder werd er informatie gedeeld over ACT, het internationale leefbaar-looninitiatief van de grote modemerken en de internationale vakbeweging. Ook werden ideeën voor een collectieve project leefbaar loon besproken.

Lees [hier](#) meer over de workshop.

Trainingen die het afgelopen jaar zijn georganiseerd

Aantal personen die trainingen gevolgd hebben		
Soort training	Bedrijven	Partijen Maanddelagers
Due Diligence training 29 november 2016	58	17
Living wage training 9 mei 2017	32	12
Due Diligence 4 juli 2017	43	33
Due Diligence: in gesprek met je leverancier 6 november 2017	12	2
Vrijheid van Vakvereniging 15 november 2017	18	12

Workshop vrijheid van vakvereniging

De workshop werd bijgewoond door vertegenwoordigers van bedrijven, verschillende convenantpartijen en vakbondskaderleden uit Cambodja, Indonesië en Bangladesh. Het onderwerp vrijheid van vakvereniging kon dus direct vanuit de praktijk worden besproken. De workshop gaf bedrijven inzicht in wat zij kunnen doen om de vrijheid van vakvereniging bij het management van productiefabrieken aan de orde te stellen. Bedrijven kunnen daarbij de hulp inroepen van de vakbonden en maatschappelijke organisaties die banden hebben met deze productielocaties. FNV en CNV gaan een vragenlijst opstellen die bedrijven kunnen gebruiken om het onderwerp in de fabrieken aan te kaarten.

De kunst is om managers op productielocaties te laten zien dat het voor iedereen winst oplevert als arbeiders zich organiseren en als vaste gesprekspartner worden gezien. Want betere arbeidsomstandigheden en -voorwaarden leiden bijvoorbeeld tot minder verloop van personeel door betere motivatie en een hogere kwaliteit van producten.

Volgens een van de gasten uit Bangladesh was er in zijn productiefabriek daadwerkelijk iets veranderd toen een grote afnemer het management vragen ging stellen over de vrijheid van vakvereniging.

“Tijdens de bijeenkomst op 15 november konden de deelnemende bedrijven met diverse lokale vakbondsvertegenwoordigers in gesprek. We hebben vakbondsleiders uit Cambodja, Indonesië en Bangladesh uitgenodigd. Eén van de uitkomsten van deze Meet & Greet is dat er de komende maand gewerkt gaat worden aan een A4 met suggesties hoe bedrijven vakbondsvrijheid in hun toeleveringsketen kunnen aankaarten en bevorderen.”

Nicole Engmann, CNV

IMVO Jaarrapportage

Convenant
Duurzame Kleding en Textiel

2016/2017

Trainingen en
workshops

Resultaten eerste jaar

Duurzaam inkoopbeleid Rijksoverheid

IMVO Jaarrapportage

Convenant
Duurzame Kleding en Textiel

2016/2017

Duurzaam inkoopbeleid Rijksoverheid

Sinds 1 april 2017 is een nieuw inkoopkader van kracht binnen de Rijksoverheid. In het nieuwe systeem worden leveranciers binnen zogeheten risicocategorieën verplicht om een risicoanalyse voor maatschappelijk verantwoord ondernemen uit te voeren. Bedrijfskleding is zo'n risicocategorie. Het gaat om inkoopprocessen waarbij in totaal zo'n 100 bedrijven betrokken zijn en om een inkoopbedrag van zo'n 60 miljoen euro. Leveranciers die diensten, leveringen of werken uitvoeren voor een van de risicocategorieën zijn verplicht om na afsluiting van een contract met de Rijksoverheid due diligence toe te passen in de eigen internationale keten. Op basis van deze analyse gaat de contractmanager de dialoog aan met de leverancier over wat redelijkerwijs van de leverancier kan worden verwacht om de risico's op misstanden in die keten te verminderen. Gedurende de contractduur krijgt dit onderzoek jaarlijks een vervolg.

De Rijksoverheid zet zich als ondertekenaar van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen actief in om medeoverheden te stimuleren tot het toepassen van deze aanpak. Bijvoorbeeld door het organiseren van kennissessies en het aanbieden van informatie en praktische hulpmiddelen, zoals aanbestedingsteksten die als voorbeeld kunnen dienen. De overheid voert diverse pilots uit om verdere mogelijkheden te onderzoeken voor het toepassen van de OESO-Richtlijnen in verschillende fases van het inkoopproces. Doel is dat de geleerde lessen breed worden toegepast in de diverse productgroepen. De afgelopen periode zijn bijvoorbeeld pilots uitgevoerd voor datacenters. Eind 2017 starten ook enkele pilots gericht op het inkoopproces van natuursteen.

Lees [hier](#) meer over het inkoopbeleid.

Presentatie duurzame materialengids

Brancheorganisatie Modint heeft met ondersteuning van het toenmalige ministerie van Infrastructuur en Milieu in januari 2017 een duurzame materialengids uitgebracht: The Sustainable Material Guide. De gids bevat informatie over duurzame textielvezels, de productieprocessen van de meest gebruikte textielmaterialen, duurzame alternatieven, tips voor productontwikkeling en certificeringen. De gids is bestemd voor inkopers, ontwerpers en MVO-managers in de textielsector.

Door inzicht in het materiaalgebruik te hebben, kunnen bedrijven voor de gebruikte materialen een risicoanalyse maken. De Sustainable Material Guide is hierbij een hulpmiddel.

Lees [hier](#) meer over de duurzame materialengids.

**Resultaten
eerste jaar**

Factsheet 1

IMVO Convenanten

Convenant Duurzame Kleding en Textiel

Stand van zaken December 2017

Deelnemende bedrijven Convenant Kleding en Textiel Hoe is het verloop van het aantal deelnemers geweest?

Waar staan de deelnemende bedrijven nu?

Bij start Voorjaar 2017

Powered by
SER

Bedrijven die IMVO-beleid hebben

Deelnemers bij start Convenant Kleding en Textiel

De thema's van bedrijven met IMVO-beleid

Convenant in perspectief

Wat is de inzet van het convenant?

Hoe zit het convenant in elkaar?

Hoe staat het convenant internationaal bekend?

Wat is de inzet van het convenant?

Het Convenant Duurzame Kleding en Textiel zet qua doelstellingen en afspraken hoog in. Het is goed om de ambities van het Nederlandse convenant in (internationaal) perspectief te plaatsen. Wat is de invloed van het Nederlandse convenant op de wereldmarkt van textiel?

De Nederlandse textielmarkt omvat 1 procent van de wereldmarkt. De 55 bedrijven die het convenant in juli 2016 ondertekenden, vertegenwoordigen samen zo'n 35 procent van de textielomzet in Nederland. Inmiddels (peildatum 1 december 2017) telt het convenant 65 deelnemende bedrijven. Streven is dat het convenant in 2018 50 procent en in 2021 80 procent van de Nederlandse textielmarkt vertegenwoordigt.

Hoeveel invloed dit convenant heeft, is voor partijen niet aan de orde. Zij willen de keten nu écht verduurzamen, en zijn bereid alles te doen wat binnen hun mogelijkheden ligt. Juist

door de gezamenlijke aanpak gebeurt er meer en hebben partijen veel meer invloed dan ieder afzonderlijk. Bovendien sluit het convenant aan bij het internationaal kader: de OESO-richtlijnen voor bedrijven en het VN leidende principes over mensenrechten en bedrijfsleven. Alle bedrijven in de wereld zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen voor de impact van hun bedrijf op mensenrechten, dierenwelzijn, milieu en klimaat.

Lees [hier](#) meer over internationale initiatieven.

De inspanningen van het convenant voor een duurzame textielsector zijn daarom zeer relevant. In de wereld van kleding en textiel zijn veel Nederlandse bedrijven relatief ver met het implementeren van due diligence. Diverse andere landen zijn geïnteresseerd in de manier waarop het convenant de problemen aanpakt.

Alchemist: al tien jaar duurzaam

alchemist
BY CAROLINE MEWE

Caroline Mewe, eigenaar van Alchemist, wil kleding maken met respect voor mens en milieu. Het bedrijf vond het 'vanzelfsprekend' om zich aan te sluiten bij het Convenant Duurzame Kleding en Textiel. 'In je eentje krijg je het schip niet in beweging.'

Hoe is het verhaal van Alchemist begonnen?

"Onze missie is duurzame damesfashion maken. Goed gemaakt, van duurzame stoffen. De alchemisten inspireren ons daarbij. Zij hadden de overtuiging dat alles, mensen, dieren en natuur, van dezelfde elementen zijn gemaakt. Ze wilden ontdekken hoe dat in elkaar zat, zodat ze betere, mooiere dingen zouden kunnen maken met dat wat de natuur ons geeft. Op die manier kun je ook aankijken tegen kledingproductie. Die productie bestaat uit een keten van stappen en elke stap geeft je een keuze. Consumeer je de planeet naar z'n eind of kies je voor een duurzame toekomst?"

Hoeveel zin heeft het om als klein bedrijfje lid te worden van een convenant?

"Toen ik ruim tien jaar geleden met Alchemist begon, was er bijna geen aanbod in duurzame kleding. Sowieso waren er bijna geen biologische of duurzame grondstoffen te krijgen. Dat is nu fors verbeterd. Ik heb in de loop der tijd ondervonden dat het belangrijk is dat er zoveel mogelijk neuzen dezelfde kant op staan. In je eentje krijg je het schip niet in beweging."

Is het voor een klein bedrijf wel te doen om de hele keten in kaart te brengen?

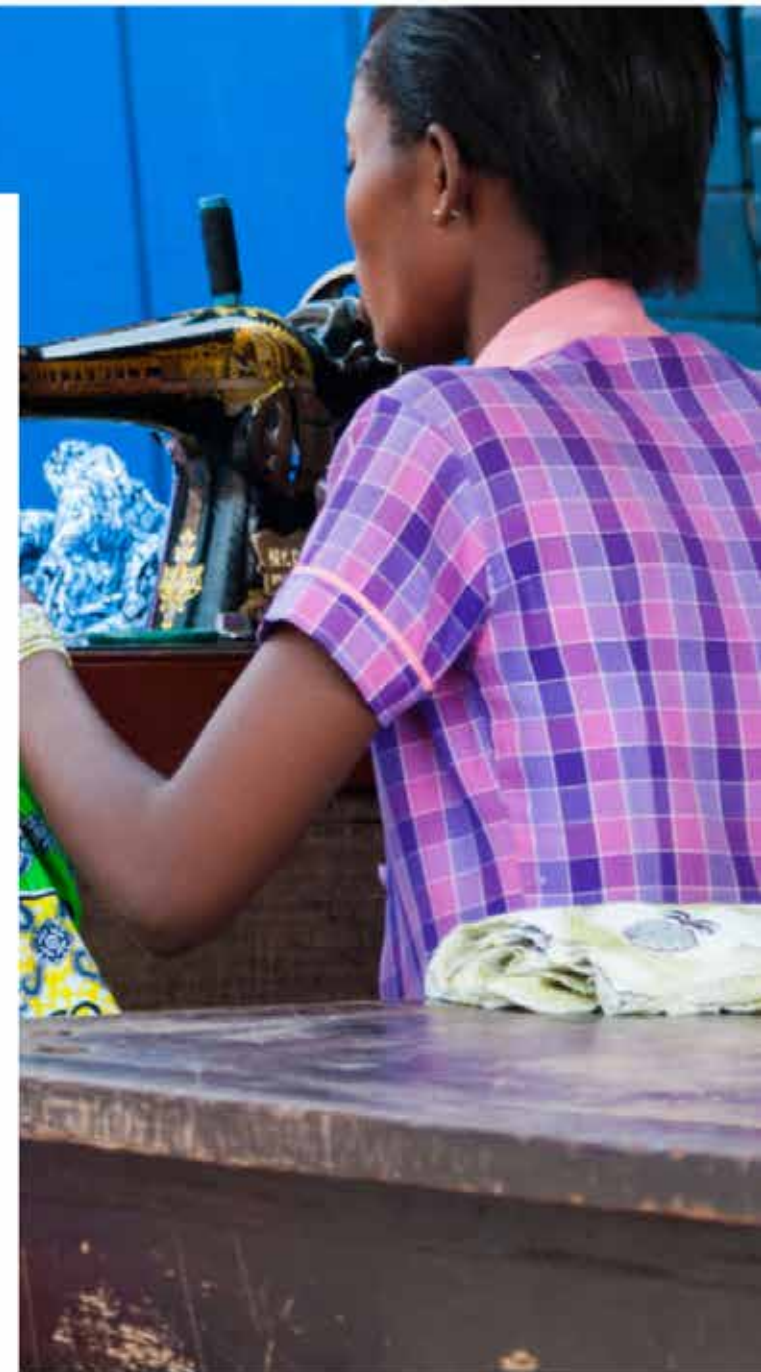
"Due diligence zit in onze aard. Dat doen we al sinds het begin. Het overgrote deel van onze kleding en grondstoffen is afkomstig uit Europa. Wij bezoeken de fabrieken minimaal tweemaal per jaar. Inmiddels zijn we haast familie geworden."

Wat spreekt u het meest aan in het convenant?

"De gezamenlijkheid. Er zijn veel verschillende partijen bij het convenant betrokken. Samenwerken is echt noodzakelijk om dingen te veranderen. Daarnaast is integraliteit heel belangrijk. Aandacht voor zowel kinderarbeid en dierenwelzijn als voor het gebruik van chemicaliën. Bij de productie van traditionele garens en kleding worden onnodig veel chemicaliën gebruikt. Er is een chemicaliënbad nodig om harde vezels van bijvoorbeeld hout, bamboe of hennep geschikt te maken voor de verwerking tot garen. Vaak worden de chemicaliën na gebruik in de natuur gekieperd. Gelukkig zijn er inmiddels duurzame alternatieven beschikbaar."

Waar hoopt u op voor de toekomst?

"Veel consumenten hebben helaas geen interesse in de herkomst van hun kleding en de productieomstandigheden waarin mensen die kleding maken. Wat dat betreft hoop ik dat we de voedselindustrie achterna gaan; met wet- en regelgeving en keurmerken. Waarom mogen prijsvechters containerladingen met T-shirts over ons land uitstorten, zonder dat ze hoeven bewijzen dat die producten gezond zijn geproduceerd? Dat moet echt beter."

Hoe zit het convenant in elkaar?

Nederlandse bedrijven ondernemen wereldwijd. Dat levert banen, vernieuwing en economische groei op. Bedrijven kunnen echter ook bij negatieve zaken in hun keten betrokken raken, zoals kinderarbeid, onderbetaling of milieuvuiling. Bedrijven hebben een verantwoordelijkheid om die risico's te voorkomen of aan te pakken. Dankzij de convenanten voor internationaal maatschappelijk ondernemen (IMVO) gaan bedrijven samen met de overheid, vakbonden en maatschappelijke organisaties aan de slag om misstanden en problemen structureel aan te pakken.

De afspraken in het convenant duurzame kleding en textiel zijn er op gericht om binnen een periode van 3 tot 5 jaar aantoonbaar stappen van verbetering te realiseren in de keten. Ook is afgesproken handvatten te ontwikkelen, zodat bedrijven effectief due diligence kunnen uitvoeren en gezamenlijke activiteiten en projecten kunnen ontwikkelen

voor problemen die bedrijven niet alleen kunnen oplossen.

Lees [hier](#) meer over hoe het Convenant Duurzame Kleding en Textiel georganiseerd is.

Deelnemen aan IMVO-convenanten is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Doordat sectoren nemen zelf het initiatief om samen met maatschappelijke organisaties, vakbonden en de overheid tot een convenant te komen is er een breed draagvlak. Inmiddels zijn er convenanten gesloten voor kleding en textiel, goud en de bancaire sector. Aan een aantal andere convenanten wordt gewerkt. Het Convenant Duurzame Kleding en Textiel is gebaseerd op de OESO-richtlijnen voor internationaal verantwoord ondernemen en wordt gefaciliteerd door de SER.

Zie ook www.imvoconvenanten.nl

Wat is due diligence precies?

Volgens de OESO-richtlijnen moeten bedrijven nagaan in welke mate zij betrokken (kunnen) zijn bij schendingen van mensenrechten, milieu of dierenwelzijn. Zo'n onderzoek wordt due diligence genoemd. Dit due diligence staat voor risicomanagement en is binnen elk convenant een continu proces.

Doel van due diligence is om een zo compleet mogelijk beeld krijgen van de toeleveringsketen. Het due diligence-proces gaat veel verder dan een auditproces, waarbij via audits een momentopname wordt gemaakt van de situatie ter plekke. Due diligence bestaat uit een cyclus die jaarlijks wordt doorlopen:

- In kaart brengen van de producten, weten waar en hoe die worden gemaakt.
- Onderzoeken wat de risico's zijn op negatieve gevolgen voor mens, milieu en dieren.
- Prioriteren van die risico's: welke zijn het grootst en moeten het eerst worden aangepakt.
- Opstellen van een plan van aanpak voor verbeteringen.
- Monitoren en evalueren van de maatregelen.
- Communiceren over de uitkomsten.

Om deze stappen te kunnen doorlopen, is intensief overleg met stakeholders nodig. Dit overleg vormt het hart van de due diligence-cirkel.

Invulling Due Diligence cirkel met cijfers

Alle ondertekenaars die voor 31 december 2016 getekend hebben, zijn meegenomen in het beoordelingsproces van dit jaar. Een van de onderdelen van deze beoordeling was een zelf-evaluatie die bedrijven moeten invullen waarbij alle elementen van de due diligence cycle aanbod kwamen. Hier tref je een overzicht aan waarbij bedrijven aangeven in hoeverre ze de elementen van de due diligence cycle al toegepast hebben.

Company Fits: goed beeld van mogelijke risico's

Iedereen wil snel resultaat zien, maar verduurzaming van de kleding- en textielsector kost tijd. Het begint met een goed beeld van de risico's door middel van due diligence. Company Fits, een Nederlandse producent van bedrijfskleding, heeft daar het afgelopen jaar hard aan gewerkt. Productiemanager Evert-Jan Poppe is trots op de eerste verbeterplannen.

Hoe leggen jullie aan anderen uit wat due diligence is?

Met due diligence breng je de risico's in kaart die je als bedrijf veroorzaakt door de producten die je laat maken. Het gaat bijvoorbeeld om de risico's voor de mensen die aan onze producten werken. Wij kijken naar algemene risico's van landen, zoals buitensporige overuren in China. Via onze eigen inkooppraktijken proberen we deze risico's onder controle te houden. Zo hebben we langetermijnrelaties met onze leveranciers en geven we jaarlijks vooraf de gewenste aantallen door.

Waar begin je als je een due diligence-proces start?

"Wij maken dankbaar gebruik van de mvo-risicochecker van MVO Nederland. Daar vul je je product en productieland in en vervolgens zie je wat mogelijke risico's zijn binnen jouw keten. Dat proces hebben wij het afgelopen jaar doorlopen. Daardoor hebben we nu zicht op de mogelijke risico's, nog niet op wat er precies in onze keten speelt. Daarnaast gebruiken we de auditrapporten van het Business Social Compliance Initiative:

een internationale organisatie die fabrieken bezoekt en daar auditrapporten van maakt. Daar zijn wij lid van. Wij vragen BSCI audits uit te voeren bij de fabrieken waarmee we werken, zodat we meer inzicht krijgen in de arbeidsomstandigheden."

Wat doen jullie met die informatie?

"Het is niet simpel. Als we bijvoorbeeld weten dat de lonen te laag zijn, helpt het niet meteen dat we meer gaan betalen. Want het is de vraag of dat extra geld wel bij de werknemers terecht komt. Daarom is het belangrijk dat iedereen binnen het convenant samenwerkt. Voor een beter loon moeten we samen optrekken met overheid en vakbonden. Hetzelfde geldt voor de dialoog over vakbondsvrijheid. De uitkomsten van het due diligence-proces verwerken we in actieplannen met doelstellingen voor de korte, middellange en lange termijn."

Ziet u al een omslag in de sector?

"Die begint te komen. Kijk bijvoorbeeld naar de lobby in Duitsland om een soortgelijk convenant te sluiten. Bij de convenantpartijen zie ik een enorm toegenomen bewustzijn, maar we kunnen nog meer aan consumenten laten zien wat we doen. Mensen weten wél dat er misstanden zijn in de kledingindustrie, maar nog niet dat de sector er hard aan werkt om die aan te pakken. Als kledingbedrijven moeten we eerlijk en transparant zijn: niet alle kleding is al verantwoord, maar we zijn wel op weg daarnaartoe."

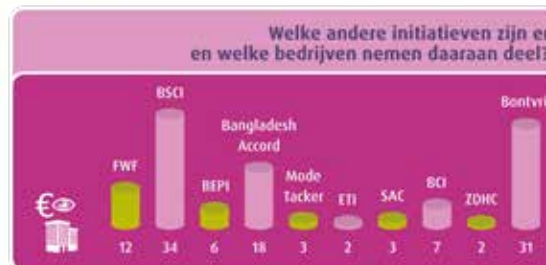
Hoe staat het convenant internationaal bekend?

Er is internationaal veel belangstelling voor de Nederlandse aanpak met IMVO-convenanten, zowel vanuit andere overheden als vanuit internationale organisaties. De eerste resultaten zijn goed, maar er is meer tijd en samenwerking nodig om de wereldwijde textielsector te veranderen. In Nederland en internationaal.

Er is regelmatig contact met andere landen en internationale initiatieven. Zo is er contact met de Europese Commissie over het aanpassen van EU-beleid om de processen rond het verduurzamen van productieketens te bevorderen.

Deelnemers van het Nederlandse convenant gaven diverse presentaties over hoe de Nederlandse aanpak, onder meer in Frankrijk, Duitsland en België.

Welke andere initiatieven zijn er en welke bedrijven nemen daaraan deel?

Peildatum 1 december 2017. Niet alle initiatieven zijn voor alle bedrijven relevant. De onderste rij geeft aan voor welke van de deelnemende bedrijven de initiatieven van toepassing zijn.

"The Dutch approach with RBC sectoral agreements deserves praise. It gives more concrete examples of due diligence in practice. It is important to collaborate with other initiatives to raise the leverage of the Dutch initiative."

Dante Pesce, voorzitter van de VN working group business & human rights

Werken aan structurele verandering

Bewustwording door convenant

Het is algemeen bekend dat er veel aan de hand is in de keten van kleding en textiel. Te lage lonen, te lange werkdagen, ongezonde en onveilige arbeidsomstandigheden en risico's voor dieren en milieu zijn aan de orde van de dag. Het convenant is een stimulans om structurele problemen structureel aan te pakken. Bewustwording van de problematiek is een eerste stap naar verandering, zowel bij de achterban van de ondertekenaars van het convenant als bij stakeholders en het grote publiek.

**Interne bewustwording
neemt toe**

**Externe bewustwording
groeit ook**

Interne bewustwording neemt toe

In de loop van het eerste convenantjaar is het besef gegroeid wat meedoen aan het convenant feitelijk betekent. Steeds meer bedrijven beseffen wat hun rol is in het verduurzamen van de sector en welke inspanningen hiervoor nodig zijn. Deelnemende bedrijven moeten rekenschap kunnen afleggen over wat er in hun keten gebeurt. Ook moeten zij stilstaan bij de rol van hun inkoop- en ontwerpprocessen. Late wijzigingen in bestellingen of druk op inkooprijzen hebben vaak een negatief effect op arbeidsomstandigheden, milieu en dierenwelzijn. Dit betekent dus ook dat bedrijven de eigen bedrijfsvoering moeten aanpassen en bij elke strategische afweging IMVO-aspecten mee moeten wegen.

**Interne bewustwording
neemt toe**

C&A: de omslag is begonnen

C&A is een van de grotere spelers op de internationale textielmarkt. Dat biedt kansen én schept verantwoordelijkheden, vindt global chief sustainability officer Jeffrey Hogue. Voor een familiebedrijf is het volgens hem gemakkelijker om goede keuzes te maken dan voor andere bedrijven. Inmiddels geldt C&A internationaal als voorloper.

Wanneer is duurzaamheid belangrijk geworden bij C&A?

"In de 176 jaar van ons bestaan zie je allerlei voorbeelden van inspanningen om het goede te doen. Rond het jaar 2000 is duurzaamheid echt een issue geworden, net als bij veel andere bedrijven. De afgelopen jaren hebben we steeds meer een voortrekkersrol gekregen. Ik denk dat het ook komt omdat C&A een familiebedrijf is, met inmiddels de zesde generatie aan het roer. In onze bedrijfsvoering zijn sterke familiewaarden ingebed, met de focus op respect voor de volgende generaties. Dat maakt het voor ons makkelijker om goede keuzes te maken."

Wat doen jullie dan concreet?

"We willen dat in 2020 al ons katoen 'duurzamer' is: gecertificeerd biologisch katoen, gerecycled katoen of katoen van het Better Cotton Initiative. Daarmee zijn we al een heel eind op weg. Duurzaamheid is nog niet overal en altijd in ons bedrijf top of mind, maar steeds vaker worden duurzame besluiten genomen. Ons duurzaamheidsbeleid heeft drie

pijlers. In de eerste plaats streven we naar duurzame producten, met als stip op de horizon volledig circulaire producten. In de tweede plaats verduurzamen we onze productieketen. Dat betekent dat we niet alleen steeds minder chemicaliën gebruiken, maar ook bouwen aan goede arbeidsomstandigheden en zeggenschap voor werknemers. De derde pijler is 'duurzame levens': we willen de mensen die de kleding ontwerpen en verkopen en de mensen die de kleding kopen, betrekken bij duurzaamheid."

Is C&A een voorbeeld voor de hele kledingsector?

"Wij zijn dit najaar onderscheiden met de Stop Slavery Award, voor onze inspanningen om gedwongen arbeid uit onze productieketen te bannen. Dat klinkt misschien niet erg innovatief, maar de productieketen is complex en het valt niet mee om deze op sociaal gebied te verduurzamen. Ik denk dat anderen kunnen leren van hoe wij dat hebben gedaan. Daarnaast hebben we als eerste een gold certified cradle-to-cradle T-shirt ontworpen en het 'recept' daarvan vrijgegeven, met antwoorden op vragen als: waar vind je goede fabrieken en duurzame materialen?"

Ik zie het begin van een omslag, al denk ik dat het sneller zou kunnen. Uiteindelijk hebben alle partijen in de sector elkaar nodig. Wij zijn weliswaar groot, maar toch ook maar één bedrijf. Voor blijvende verbetering en een consequente boodschap naar producerende bedrijven moet de hele sector samenwerken.

**Externe bewustwording
groeit ook**

Externe bewustwording groeit ook

In het convenant zijn afspraken gemaakt door partijen en bedrijven. Consumenten spelen in het convenant geen rol. Maar bewustwording bij consumenten is wel degelijk belangrijk om verandering in de sector te krijgen. Consumenten kunnen in winkels vragen hoe het zit met de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijf, waar kleding vandaan komt en hoe het is gemaakt. Hoe vaker consumenten vragen naar duurzame producten, hoe meer het besef in de sector zal groeien dat er aan die vraag moet worden voldaan. Bedrijven kunnen consumenten steeds beter informeren over de keuzes die zij maken om hun productaanbod te verduurzamen. Bijvoorbeeld door medewerkers in winkels beter te informeren over hoe en door wie producten zijn gemaakt.

“De productieomstandigheden in de textielsector zijn hot. In de media worden de productieomstandigheden regelmatig in twijfel getrokken, zagen we laatst ook bij Zondag met Lubach. Wij vinden dat medewerkers in de winkel meer kennis moeten krijgen over de productieomstandigheden. In dit kader hebben we een module van 3 webinars ontwikkeld op onze site <https://mode.werkindewinkel.nl/>. We bieden medewerkers hiermee een instrument om consumentenvragen goed te kunnen beantwoorden en bij te dragen aan meer transparantie.”

Femke den Hartog, Brancheorganisatie Inretail

**Externe bewustwording
groeit ook**

Zeeman: duurzaamheid kan altijd beter

ZEEMAN

Zeeman heeft al vijftig jaar als missie om 'goede en goedkope kleding en textiel te produceren, met respect voor mens en milieu'. Arnoud van Vliet is manager MVO & kwaliteit bij het bedrijf. 'Duurzaamheid kan altijd beter.'

Doen jullie veel aan bewustwording van medewerkers?

'Bij ons bedrijf werken 8.000 mensen. Sinds we lid zijn van het convenant is het gesprek over hoe we duurzamer kunnen worden, alleen maar aangewakkerd. Via een wekelijks bulletin houden we medewerkers op de hoogte van de zaken die spelen. In de bedrijfskantines hangt een poster met de belangrijkste punten van ons MVO-beleid en we brengen elk jaar een MVO-verslag uit. In de duurzaamheidsranking van *Rank a Brand* hebben wij het C-label. Daar zijn we trots op.'

Steken jullie ook energie in de bewustwording van klanten?

'Veel klanten vragen hoe wij zo goedkoop kunnen zijn en toch op een verantwoorde manier produceren. Dat leggen wij graag uit. Wij zijn een familiebedrijf. Wij kijken dus altijd naar de langere termijn. In de landen waar we onze producten laten maken, hebben we langdurige relaties met onze leveranciers en agenten. Op die manier kunnen we invloed uitoefenen op hun manier van werken en zijn we zeker van een constante kwaliteit voor een lage prijs. Onze voorwaarden zijn duidelijk: geen kinderarbeid, veilige werkplekken, normale werkweken en eerlijke lonen. We gaan vier, vijf keer per jaar op bezoek bij fabrieken om de situatie ter plekke te bekijken.'

Wat doen jullie met kritische klantvragen?

'In 2016 hebben we een enquête gehouden onder 12.000 consumenten met de vraag wat zij belangrijk vinden op het gebied van MVO. Ook zijn er geregeld bijeenkomsten met een MVO-panel. De kritische vragen die ons zijn gesteld, hebben we opgeschreven in het boekje '26 puntjes van kritiek'. En als er nieuwe kritische vragen komen, voegen we die toe op onze website: zeeman.com/mvo.'

Wat zijn jullie verbeterpunten en dilemma's?

'We zijn voortdurend met onze stakeholders in dialoog over moeilijke keuzes en dingen die beter kunnen. Leefbaar loon bijvoorbeeld. Werknemers van onze leveranciers verdienen een eerlijk loon. Daar tekenen leveranciers voor in onze *Code of Conduct*. Vaak verdienen de mensen in de fabrieken een loon dat ruim hoger is dan het lokale minimum loon, vooral als werkervaring vereist is voor hun taken. Maar wat een leefbaar loon is, blijft ingewikkeld en verschilt per land en regio.

Een ander dilemma is het gebruik van duurzame materialen. Wij willen dat in 2020 25 procent van onze totale collectie uit duurzame materialen bestaat. Nu is dat nog 10 procent. Omdat biologisch katoen duurder is, zouden de prijzen van onze producten omhoog moeten. Alleen kan of wil niet iedereen meer betalen voor een beter milieu. Daarom geven we klanten voorlopig nog een keuze tussen biologische en niet-biologische producten. Maar we zien een nieuwe groep klanten ontstaan die bij ons kopen omdat onze spullen goedkoop zijn én met respect voor mens en milieu worden gemaakt.'

Aantal personen die trainingen gevolgd hebben

Soort training	Bedrijven	Partijen Steunbetuigers
Due Diligence training 29 november 2016	58	17
Living wage training 9 mei 2017	32	12
Due Diligence 4 juli 2017	43	33
Due Diligence: In gesprek met je leverancier 6 november 2017	12	2
Vrijheid van Vakvereniging 15 november 2017	18	12

Percentage van convenantsbedrijven dat in onderstaande landen produceert

Aantal zaken besproken tussen NGO's/bedrijven/secretariaat CKT

Onderwerp >	Turkije	India	Indonesië	Turkije	Bangladesh	Myanmar
Vrijheid van vakvereniging						
Gezondheid, veiligheid en gebrek aan vrijheid in slaapzalen vanmigranten						
Leefbaar loon						
Vrijheid van vakvereniging						
Bangladesh Accord						
Vrijheid van vakvereniging Tegenwerken van het opzetten van een vakbond						
Aangedragen door >	Media	LIW	FWF	FNV	SKC	SKC - FWF

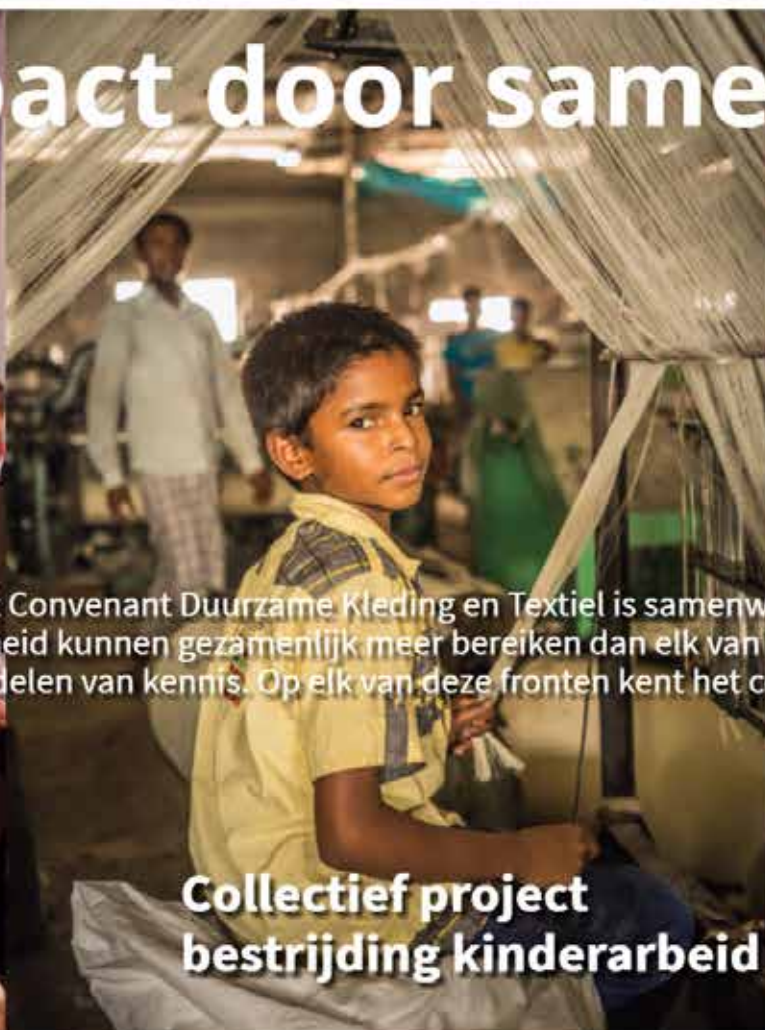
Powered by
SIER

Meer impact door samenwerking

Een grote factor voor het succes van het Convenant Duurzame Kleding en Textiel is samenwerking. Bedrijven, vakbonden, maatschappelijke organisaties en overheid kunnen gezamenlijk meer bereiken dan elk van hen alleen. Samenwerking vraagt echter om vertrouwen, durf en bereidheid tot delen van kennis. Op elk van deze fronten kent het convenant een solide basis en positieve vooruitgang.

Start in thema's

Collectief project bestrijding kinderarbeid

Samenwerking door productielocatielijst

Start in thema's

Het convenant is bij de start met een aantal thema's aan de slag gegaan. Er is een prioritering gemaakt welke thema's als eerste werden aangepakt. Op enkele thema's zijn al verregaande stappen gemaakt. Een greep uit de thema's waaraan wordt gewerkt:

Leefbaar loon – Partijen en bedrijven hebben intensief samengewerkt op dit thema. Zo zijn er [trainingen en workshops](#) georganiseerd om bedrijven hierin mee te nemen. Dit heeft tot nieuwe inzichten geleid bij alle partijen. De ontwikkeling van het in het convenant genoemde collectieve project leefbaar loon bleek een lastiger uitdaging dan voorzien. Er zijn inmiddels concrete voorbereidingen getroffen voor samenwerking met lokale vakbonden, ILO Better Work en Fair Wear Foundation, uitgaande van de productielocatielijst van het convenant. In 2018 wordt het werk voortgezet. Samen

proberen partijen en bedrijven tot effectieve manieren te komen die kunnen leiden tot structurele verbetering van leefbaar loon in de hele keten.

Vrijheid van vakvereniging – Partijen en bedrijven werken aan manieren waarop bedrijven dit thema structureel en op praktisch wijze mee kunnen nemen in hun inkoopproces. Bijvoorbeeld door het stellen van de juiste vragen aan het management van de fabriek waarbij wordt ingekocht. Wat de juiste vragen zijn, is onder meer afhankelijk van lokale omstandigheden. De vakbeweging speelt hierin een belangrijke rol, omdat zij vaak een netwerk hebben in de relevante productielanden en zo over veel informatie beschikken. In 2018 worden hiervoor concrete vragenlijsten ontwikkeld.

"Vakbonden CNV en FNV hebben zich het afgelopen jaar ingezet in de stuurgroep en in de werkgroepen Vrijheid van Vakvereniging, Leefbaar Loon, Kinderarbeid, Discriminatie en Gender en Gedwongen Arbeid. Beide bonden hebben de productielijst van deelnemende bedrijven met hun partners in de belangrijkste productielanden gedeeld. De partners van CNV Internationaal in Indonesië en in Cambodja hebben enthousiast op de productielijst van de deelnemende bedrijven gereageerd. Beiden hebben de genoemde fabrieken gescreend op aanwezigheid van bonden en op issues en op de potentie om een dialoog te starten over leefbaar loon. Dit proces loopt vanwege haar wat complexere situatie nog voor de partners van de FNV in o.a. Bangladesh. Daarnaast is er in de werkgroep vrijheid van vakvereniging een start gemaakt met het schrijven van een roadmap."

Jacob Plat, FNV

Kinderarbeid: klik [hier](#) door naar het collectief project bestrijding kinderarbeid

Dierenwelzijn - Partijen en bedrijven hebben samengewerkt aan een onderzoek naar het welzijn van dieren die worden gebruikt in de kleding- en textielsector. Daarbij is gekeken naar de materialen leer, wol, dons, veren, bont en zijde. Voor in totaal 14 diersoorten zijn de leefomstandigheden, dierenwelzijnsrisico's en wetgeving in de voornaamste productielanden in beeld gebracht. Ook worden

oplossingsrichtingen beschreven die kunnen worden ingezet om dierenwelzijnsrisico's in de productie- en toeleveringsketen te voorkomen of verkleinen. Daarnaast beschrijft het onderzoek alternatieve materialen die gebruikt kunnen worden in plaats van materialen van dierlijke oorsprong, en geeft het onderzoek aanbevelingen aan bedrijven, o.a. voor due diligence op het thema dierenwelzijn.

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van literatuur en interviews, en zal uiteindelijk gebruikt worden om bedrijven te informeren over de voornaamste risico's omtrent het gebruik van materialen van dierlijke oorsprong zodat deze risico's adequaat geadresseerd kunnen worden in de Plannen van

Aanpak. Het rapport met de resultaten van het onderzoek verschijnt in januari 2018.

Lees [hier](#) ook welke van de verschillende thema's in de eerste plannen van aanpak van bedrijven zijn meegenomen.

"The international animal welfare organisation FOUR PAWS has been striving for more humanity towards animals since its inception in Austria in 1988. When the opportunity presented itself to be involved in this innovative new policy instrument to make international textile and garment value chains more transparent and sustainable, we were pleased and honored to provide expertise on the topic of animal welfare. The IMVO Sustainable Clothing Covenant is unique in its kind by not only inviting companies to produce in the most environmentally friendly manner and exhibiting ethical behavior towards humans, but also by asking private sector players to consider the rights and needs of the other sentient beings we share our planet and living space with, animals. The Netherlands has always been at the forefront of initiatives to increase respect for minorities and vulnerable groups in society and, by including the theme of animal welfare in this CSR initiative, has once more shown its progressive, forward thinking nature. It is our aspiration that other countries shall follow this awe-inspiring example, and shall also extend respect, empathy and care to all living beings inhabiting this planet. We are grateful for the opportunity to raise awareness about the possibilities companies and other players have, to improve the lives of millions of animals worldwide. We are proud to be part of this initiative which addresses consumer concerns, and gives players the tools and knowhow to avoid and mitigate unacceptable issues in their international undertakings. We gladly offer our support to make the IMVO Sustainable Clothing Covenant a large success for the people, the environment and the animals it concerns."

Helmut Dungler, CEO Four Paws International

Collectief project bestrijding kinderarbeid

Het kabinet heeft op verzoek van de Tweede Kamer in 2016 een fonds gecreëerd voor de bestrijding van kinderarbeid. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) kreeg de taak om die subsidieregeling uit te voeren.

Voor het toen net gestarte convenant was dit de ultieme gelegenheid om een projectaanvraag in te dienen, aangezien kinderarbeid een van de thema's is waar het convenant

aandacht voor vraagt. Een consortium van partijen heeft de projectaanvraag samen opgesteld en ingediend, onder leiding van internationale mensenrechtenorganisatie Hivos. En met succes: de aanvraag is gehonoreerd. In oktober 2017 is het project van start gegaan, waarbij de eerste maanden van het project in het teken stonden van project afstemming en de planning en voorbereiding van activiteiten in het zuiden van India en Bangladesh.

Collectief project: pak oorzaak kinderarbeid aan

STOP

CHILD LABOUR
SCHOOL is the best place to work

Hivos
people united

Het eerste collectieve project binnen het Convenant Duurzame Kleding en Textiel richt zich op de bestrijding van kinderarbeid. Het project ging in 2017 van start met een subsidie van de overheid. Eline Wijnen van Stop Kinderarbeid/ HIVOS is projectcoördinator. 'Wij willen kinderen nieuw perspectief bieden.'

Wat is het doel van dit eerste collectieve project?

"Het voorkomen en bestrijden van kinderarbeid in de kledingproductieketens, inclusief de tweede schakel en onderaannemers. We willen daar beter zicht op krijgen en tegelijkertijd de sociale dialoog voeren op de productielocaties. Ons doel is om op de lange termijn kinderen, minderjarige arbeiders en hun families een oplossing te bieden die de wortel van het probleem aanpakt. We willen dat kinderen toegang krijgen tot formeel onderwijs. Daarmee bieden we kinderen een nieuw perspectief."

De aandacht voor kinderarbeid lijkt de laatste jaren sterk gegroeid.

"Dat klopt. Maar helaas is het probleem daarmee niet kleiner geworden. Het is verschoven, nog dieper de keten in. Daarom willen wij verder gaan dan het identificeren van problemen en risico's bij de eerste toeleveranciers. Wij verwachten van deelnemende bedrijven dat ze verder kijken en hun beleid en procedures aanpassen om voor de gehele keten tot oplossingen te komen. Alle projectpartners zullen gezamenlijk

actie ondernemen om de *root causes* van kinderarbeid aan te pakken. Ook willen we de uitkomsten en tools delen met de andere leden van het convenant en andere kledingmerken."

Waar gaat u precies beginnen?

"Enerzijds kijken we, samen met de bedrijven in Nederland, hoe we de productieketen verder in kaart kunnen brengen en welke tools daarbij nodig zijn. Daarnaast gaan we aan de slag om kinderarbeid in de fabrieken en spinnerijen aan de kaak stellen. Hierbij zoeken we onder meer de samenwerking met lokale overheden en maatschappelijke organisaties. We richten ons nu eerst op Bangladesh en het zuiden van India, omdat dit twee grote textiel producerende landen zijn waar kinderarbeid een veelvoorkomend probleem is."

Ziet u dit als voorbeeldproject voor toekomstige projecten tegen kinderarbeid?

"Absoluut. Dit project wordt breed gedragen: onder meer door kledingbedrijven, vakbonden en ngo's. Het wordt gesteund door de overheid. Die samenwerking is uniek. Daarnaast gaan we in dit project verder dan alleen het identificeren van de schending van kinderrechten bij de eerste toeleveranciers. Wij willen alle stakeholders actief betrekken bij het bedenken en implementeren van strategieën om toe te werken naar duurzame productie in de gehele keten. Dus ook bij de onderaannemers die niet direct in beeld komen. Daar ligt onze focus."

Samenwerking door productielocatielijst

Een concrete afspraak in het convenant is dat het secretariaat jaarlijks een geaggregeerde lijst publiceert van de productielocaties waarvan deelnemende bedrijven gebruik maken. Lees [hier](#) meer over de productielocatielijst. De toegenomen transparantie leidt inmiddels tot concrete gesprekken tussen maatschappelijke organisaties en individuele bedrijven over (mogelijke of feitelijke) misstanden in fabrieken die op de geaggregeerde lijst staan. Het is nog te vroeg om vast te stellen of, en zo ja in welke mate, de gerapporteerde misstanden zijn opgelost.

Maatschappelijke organisaties of andere benadeelden die signalen opvangen over (mogelijke of feitelijke) misstanden op een productielocatie, kunnen contact opnemen met het secretariaat. Het secretariaat neemt vervolgens contact op met het bedrijf dat volgens eigen opgave daar productieorders heeft ondergebracht. Tot nu toe heeft dat in alle gevallen geleid tot nader contact tussen de maatschappelijke organisatie en het betreffende bedrijf om de problemen te bespreken en naar een oplossing te zoeken.

Aantal zaken besproken tussen NGO's/bedrijven/secretariaat CKT

Aantal zaken besproken tussen NGO's/bedrijven/secretariaat CKT						
Onderwerp >	Vrijheid van vakvereniging	Gezondheid, veiligheid en gebrek aan vrijheid in slaapzalen voormigranten	Leefbaar loon	Vrijheid van vakvereniging	Bangladesh Accord	Vrijheid van vakvereniging tegenwerken van het opzetten van een vakbond
						
Aangedragen door >	Media	LIW	FWF	FNV	SKC	SKC - FWF

“Wij zijn één van de bedrijven die producten inkochten in Myanmar, waar de Fair Wear Foundation (FWF) en de Schone Kleren Campagne hebben aangekaart dat de vrijheid van vakvereniging in het geding was. Onder andere twee vakbondsleden waren daar ontslagen uit een fabriek. FWF had mensen ter plaatse en kon dus direct met de betrokkenen in gesprek om de situatie te volgen. Het secretariaat heeft ons in contact gebracht met de FWF en Schone Kleren Campagne, zodat we samen met andere brands, FLA-leden en FWF-leden op konden trekken. Via druk op het topmanagement en de gezamenlijke invloed van ons als afnemers en de NGO's hebben we de zaak succesvol kunnen afronden.

De twee werknemers zijn namelijk gecompenseerd voor gemist inkomen en hebben beiden een aanbod ontvangen om terug te komen. Een van de twee heeft daar niet voor gekozen. De andere wel en hij is nu benoemd tot workerrepresentative, en neemt deel in het uitvoerend committee van de fabrieksvakbond. Door deze casus zie ik dat we door samen te werken tot een resultaat zijn gekomen, die we als relatief kleine speler moeilijk alleen hadden kunnen bereiken.”

Meer informatie: [Fair Wear Foundation](#)

Marijke Willemsen, WE Fashion

Colofon

Dit is een jaarrapportage van het Convenant Duurzame Kleding en Textiel, gepubliceerd op 18 december 2017. Het convenant is een brede coalitie van bedrijven en andere organisaties. Samen zijn zij aan de slag om de keten te verduurzamen en misstanden zoals uitbuiting, dierenleed of milieuschade te voorkomen.

Samenstelling en eindredactie

Jeroen van Dijken (VGT), Jacobi Plat (FNW), Lonneke Bakker (Stichting Viervoetens), Jos Huber (ministerie van Buitenlandse Zaken), Dait Slob (Solidaridad), Jef Wintermans (SER), Marinke Ruijgrok (SER)

Tekst

Corien Lambregtse

Fotografie

G.M.B. Akashi/HH, Shultenstock, Stichting Viervoetens, Dirk Hof

Opmaak

Robby Gajadien (SER)

Basislayout

Magie/BlueBerry Media

Sociaal-Economische Raad

Bezuidenhuisweg 60
Postbus 99405
2509 LK Den Haag
070 2499 499

www.invoconvenanten.nl